

Östgotaspel

Östergötlands Spelmansförbund
www.ostgotaspel.se

Styrelsens ordf: Toste Länne
ordforande@ostgotaspel.se

Nr 2, maj 2011, årgång 11

Ansv. utgivare: Toste Länne
Redaktionskommitté:
Miriam Berger, Håkan Wasén,
Katarina Hammarström
E-post: redaktor@ostgotaspel.se

INNEHÅLL

Nyvald spelledare.....	1
ÖSF:s styrelse och funktionärer.....	2
Kursen som gick som en dans.....	3
Linköpingsstämman, allsvenskan, Minnesord över Åke UFO.....	4
Tuve Carlsson 98 år.....	5
Numrets låt: Spel-Tuves gånglåt.....	6-7
Visstuga o dansspel Bergslagsg.	6
Numrets visa: Skänklåt.....	7
Folkmusikveckan i Linköping.....	8
Från sirlig notskrift till... ..	9
Upprop för folkmusiken... ..	9
Esbjörn och Johan hänförde.....	10
Stämman i Brevens bruk.....	10
Linköpings spelmanslag.....	11
Låtspelskurs i Vråka.....	11
Årsmötesrapport.....	12
Verksamhetsberättelse 2010.....	13-15
Folkmusikkalender.....	16
Pelle Fors-tävlingen.....	16

Senaste nytt på:

www.ostgotaspel.se

**Förbundets nyvalda
spelledare
Isabell Svärdmalm,
presenterar sig:**

Hej Spelväänner i Östergötlands Spelmansförbund!

Jag, Isabell Svärdmalm i Norrkö-
ping, är er nya spelledare, efter Erik

Hammarström, som ju spelat "med
oss" i flera år.

Vem är jag då? Jag tror att många i
vår östra del av landskapet, redan
känner till en hel del om mig, men så
här skulle jag vilja presentera mig:

I mitten av 70-talet kom folkmu-
siken in i mitt liv då jag, som tonåring

tillsammans med tvillingsyster Helen,
började spela till dans i Hemgårdens
Folkdanslag här i Norrköping.

Jag hade förmånen att spela med
och lära låtar av Norrköpingsspel-
männen Bengt Karlsson och Gunnar
Bergström.

Forts. sid 2 >>

<ANNONS>

Fiol säljes.

- Tuve Carlsson-fiol säljes för 22.000 kr eller till högstbjudande. Har tillhört Bertil Johansson, f.d. ordförande.
- Ring Anne-Marie för information.
- 0176-158 56 eller 070-588 58 56.

Forts från sid. 1

Folkdansspelmanen Bengt Stenqvist, fortfarande aktiv i Hemgårdens Fdl, tog med oss systrar på många spelkurser på slottet Mem vid Slätaken.

Där mötte jag så småningom tvillingarna Allan och Anselm Hellström, Vikbolandet, traditionsbärarna av Pelle Fors-låtarna. Så gott som varje Mem-kurs avslutades med besök av dessa fina spelmän. Och numera finns det väl ingen i förbundet som inte kan "Anselms Brudmarsch"...

På en annan Mem-kurs, hette gästläraren Johnny Soling, vilket

gjorde att jag 1983-84, gick den s.k. "Johnny-kursen" på Malungs Folkhögskola. Här fick jag utveckla min spelteknik samt lära mig hur man lär ut till andra. "Man lär så länge man har elever", sa Johnny. Så tänker en sann pedagog.

På Hemgården fortsatte jag med folkdansspelandet, men jag tog också initiativet till en "Spel- och Dansstuga". Och så småningom bildades Folklekarna; jag satt med i den första styrelsen.

Vid sidan av mitt yrke som förskollärare, fortsatte jag under många år som pedagog med folkmusikaliska förtecken. Flera folkmusikcirklar, gehörsundervisning på dåvarande Musikskolan (nu Kulturskolan) i Norrköping, Stråklek i förskolan (Suzukimetodik) samt även Rytmik med förskolebarn och deras föräldrar.

1994 skulle Nordlek arrangeras av Östergötland-Holavedens distrikt av Ungdomsringen (numera Folkdans-

ringen). "Vi ska väl ha ett husband", tänkte ansvariga... och Klintetten såg dagens ljus. Ja, ujj vad åren går, men många spelningar och fyra Cd-skivor senare, håller vi ju fortfarande igång!

Min bakgrund som "folkdansspelman" har gjort att jag medverkat på flera kurser där vi lagt fokus på samarbetet mellan spelmän - dansinstruktörer.

Sedan ett 10-tal år tillbaka har jag också varit en bland flera lärare på Folkmusiklägret för barn och ungdom, på Östgotagården/Rimforsa. Snart är det dags igen!

Om jag får välja låtar spelar jag gärna gammeldansmusik, särskilt VALS är favorit!

Skriv gärna till mig på spelledare@ostgotaspel.se

Vi ses och hörs - det ska bli kul att spela tillsammans med Er!

Hälsar Isabell

Östergötlands Spelmansförbunds styrelse och funktionärer för 2011

STYRELSE

Ordförande: Toste Länne, Linköping (omval, 1 år)
ordforande@ostgotaspel.se, tel. 013-10 40 24 eller 0708-54 12 67

Sekreterare: Marie Brüer, Linköping (kvarstår)
sekreterare@ostgotaspel.se, tel. 0733-49 79 00

Kassör: Mats Ekman, Linköping (kvarstår)
kassor@ostgotaspel.se, tel. 013-15 23 36
Ledamot: Frida Johansson, Kisa (nyval, ersätter Eric Hammarström), frid.aj@hotmail.com

Ledamot: Håkan Wasén, Linköping (kvarstår)
[h.wasen\(a\)telia.com](mailto:h.wasen(a)telia.com), tel. 013-15 71 80

Suppleanter, 1 år:

Per Eckerbom, Finspång (omval)
Staffan Lensell, Linköping (nyval)
Tommy Jonsson, Linköping (nyval, ersätter Katarina Hammarström)

Revisorer: Per Jensen, Opphem (omval); Mats Lundborg, Bestorp (omval).
Revisorssuppleant: Lisa Hellsten, Bestorp (omval).

Kontaktadress till hela styrelsen (inkl. suppleanter och revisorer): styrelsen@ostgotaspel.se

Valberedning: Jan Andersson, Norrköping, sammankallande. Isabell Svärdmalm, Norrköping; Ebba Hellsten, Bestorp.

ÖVRIGA FUNKTIONÄRER

Spelledare: Isabell Svärdmalm, Norrköping (nyval, ersätter Eric Hammarström)

Kontakt: spelledare@ostgotaspel.se, 011-31 98 76

Medlemsärenden: Ingrid Ährlin, Linköping
Kontakt: medlem@ostgotaspel.se, tel 0707-74 06 65

Arkiv, notbibliotek, försäljning: Hans Norberg, Sturefors
Kontakt: hansnobe@passagen.se, 013-525 36

Representanter i Linköpingsstämans kommitté:

Bengt Tillman, Linköping; Lisa Hellsten, Bestorp.
Kontakt: bengt.tillman@gmail.com, tel 013-15 83 13;
lisahellsten@hotmail.com, tel 013-401 23

Hemsidesansvarig: Staffan Lensell, Linköping
Kontakt: webb@ostgotaspel.se

Redaktion för medlemstidning:

Redaktör: Katarina Hammarström, Gnesta
Kontakt: redaktor@ostgotaspel.se, tel 0158-80 17 06

Redaktionskommitté:

Miriam Berger, Linköping, mirjam.berger@comhem.se
Håkan Wasén, Linköping, h.wasen@telia.com

Kursen som gick som en dans

Vinterkursen i Karlsby för unga östgötska folkmusiker gick som en dans. Valstoner från Kall och Hökper klingade i Karlsby skola när 27 unga folkmusiker från hela länet spelade i dagarna två.

Den östgötska satsningen på folkmusik går vidare. Inte bara genom den nya folkmusiklinjen på Lunnevads folkhögskola utan även på andra ställen.

Tack vare sponsring från Östsam kunde 27 ungdomar, från åtta till 17, samlas i Karlsby skola och få undervisning av duktiga folkmusiker som Tania Frid, Christer Samuelsson och Per Eckerbom.

”Det är ju bara i Motala och Linköping som ungdomar kan spela folkmusik i musikskolan”, säger Christer Samuelsson, som villigt offrade Vasaloppshelgen för att istället ge ungdomarna inspiration.

”Det är ungdomarna här som kommer att bli framtidens underlag för folkmusiken. Därför är det viktigt att vi kan samla ihop ungdomar från hela länet och ge dem som inte har utbildning på orten en chans att lära mer.”

Spelmanslåtarna var en bra orienteringstavla över var grupperna fanns inne i skolan. ”Vals från Kall” spelades i den grupp som Tania Frid höll på med. Mest tjejer men ett par riktigt unga grabbar som spelade cello.

”Lite snabbare!” sade Tania.

”Det går ju fort redan nu”, suckade någon

”Vi måste ju kunna dansa till”, sade Tania och började valsa runt till tonerna från sin egen altfiol och ungdomarnas fioler i alla storlekar.

”Nu ser Ni hur fort den behöver gå.”

Tyra Lundberg 11 år från Linköping har spelat i nästan sex år och tyckte det var kul att vara på spelkurs.

”Det är jättebra att vara med för man får lära sig att spela ordentligt.”

Tyras bästa låt på kursen blev en Rheinländer som hon inte kom ihåg namnet på.

”Så är det roligt att åka bort och få stanna över natt.”

Lite bus och skoj blev det.

”Jag somnade nog först halv ett”, skrattade Tyra lite generat.

Men på energin dan efter var det inget fel. Elias Johansson 9 år från

”Jämfört att sitta ensam och spela efter noter så ger det här, att spela tillsammans, med andra ungdomar.”

I ett annat rum väntar Per Eckerbom på att rasten skall ta slut. Men det gör inte Anna Samuelsson. Musiken fullkomligt bubblar ur henne och för att få utlopp för den greppar hon en gitarr och sjunger Halleluja och får snabbt kamraterna med sig i en kör.

-Det skall gå som en dans sade spelfröken Tania Frid och visade hur det skulle gå till.

Finspång spelade Hökpers valks med stor koncentration i en grupp för alla åldrar. Elias, som börjat spela vid 6 års ålder, visade sig vara en mycket ambitiös man med bestämda mål.

”Det var nog både mina föräldrar och jag som ville att jag skulle spela fiol”, säger han.

Kursen har varit bra för han har lärt sig att spela en ”bra låt”: ”Granens bastu”. På frågan vad han tycker bäst om kommer svaret snabbt och bestämt.

”Att spela folk med folk med fart.”

Bästa låt?

”Vargtimmen!”

Tania Frid den dansande läraren var nöjd med sina elever och kursen.

Christer Samuelsson ser nöjd ut med vad han hört hittills under helgen.

”Det är jätte viktigt att få tillfälle att samla ungdomar till spel så att de håller intresset uppe.”

Han ser också möjligheterna av en förlängning av den tidigare satsningen på ett folkmusikband för ungdomar, ”Östgötafolk”.

Landstinget i Gävle banade vägen genom att skapa Gävle Ungdomsfolkband som bland annat gjorde ett bejublat uppträdande på den senaste folkmusikfestivalen i Linköping.

”Vi får hoppas på ett ÖUF!”, slutar Christer Samuelsson

Text och foto: Håkan Wasén

Linköpingsstämman 26-28 aug

Valla fhsk (fredag, lördag) & G:a Linköping (söndag)

Visstuga, dansuppvisning, allspel, scenprogram,
skrubbspel & buskspel

Verkstäder: **Anders Larsson** sång,

Magnus Gustafsson spel,

Andreas Berchtold & Patrik Andersson dans

Dans till: **Sågskära Light, RAJ, Emmas ork, ÖsUpp**

För dig under 20: **Mästerskap** i spel av sydostsvenska låtar

Entré Valla 2 dagar max 160 kr, söndag gratis.

Verkstäder, mat & boende bokas i förväg på

linkopingsstamman.se

Allsvenskan i folkmusik

Visst vore det kul att kunna låtar från hela Sverige? Och att ha lite spelkompisar var du än hamnar? Nu har du chansen!

Vintern 2011 inledde SSR en kursserie med avsikt att lära låtar och spelmanskultur från alla Sveriges landskap.

Allhelgonahelgen 2011, fredag-söndag 4-6 november, är det dags för **Småland-Öland, Gotland och Östergötland** att leda kursen. Platsen kommer troligen att bli Oskarshamn.

Mer info kommer på våra hemsidor samt på SSRs hemsida.

www.spelmansforbund.se www.ostgotaspel.se

RESERVERA ALLHELGONAHELGEN FÖR
ALLSVENSKAN I FOLKMUSIK!

Åke "UFO" Gustafsson spelar inte med oss längre

En legend har gått ur tiden. Åke "UFO" Gustafsson avled 4 april vid 84 års ålder, knappt månad efter hans 24:e spelmansstämma i Tranås hembygdsgränd. Den hölls sedan vanligt i samband med hans födelse dag 3 mars.

Jag hade förmånen att få uppleva några av hans stämmor. Som en tämligen grön spelman var det som att hamna i mammas mage igen intill tvillingbrorsan. Varmt tryggt och skönt och med folk man känner och till musiken av mammas hjärtslag.

Så var stämmorna i Tranås första lördagen i mars. Precis som pulsslagen från mamma pulserade Åkes dragspel och lotsade oss tryggt genom alla svåra låtar. Vad som än spelades så var han med. Efter tolv timmars spelande var man slut men det var inte UFO.

Han hade också gott minne och kom ihåg. Hälsade alltid även på en östgötsk grön fiolspelare.

En gång i Bingsjö övertalade han mig att komma med in till fikets scen och spela till dans. Otänkbart om det inte varit för UFO. Så stod man där i folkmusikens Mekka och gjorde nåt man aldrig skulle ha vågat annars.

Många är Åke UFO stort tack skyldiga för den här typen av varsam inskolning i folkmusiken.

Jag är glad att jag fick vara med den sista gången och som vanligt se en okuvlig Åke möta alla spelmän. Särskilt minns årets möte mellan riksspelmannen Mats Thiger och hans unga spelmän. De behandlades med samma värdighet och vänlighet som de erfarna spelmännen av Åke. Det är så man inspirerar framtidens folkmusiker...

Nu får vi bara hoppas att spelmansstämman överlever Åke. Det är ju trots allt bara ett stenkast att resa från Östergötland till Tranås...

Text och foto: Håkan Wasén

Åke "UFO" Gustafsson och hans vänliga leende mötte oss alla även i år. Vi visste inte att det skulle bli hans stora final

Fiolbyggaren och spelmannen Tuve Carlsson 98 år

Den som håller på med musik och hantverk kan ofta nå hög ålder. Det stämmer i varje fall för fiolbyggaren, spelmannen, musikern, kompositören Tuve Carlsson i Finspång, som nyligen firat sin 98-årsdag. Hela livet har han byggt och reparerat fioler med egenproducerade verktyg, egna byggaridéer och en egen lackeringsmetod. Han har intresserat sig för och framfört musik av många olika slag, inte minst östgötsk folkmusik.

Tuve är när detta skrivs sjuk och sängliggande, men har kvar sitt klara förstånd och håller humöret uppe. Mycket tack vare sin trogna Ingegärd som stått vid hans sida i snart 65 år. Ingegärd stöttar fortfarande sin man varje dag, trots att hon själv är i 80-årsåldern och sjuk även hon. Barnen, deras familjer och några nära vänner bistår paret i vått och torrt.

Tredje generationen

Tuve är tredje generationen fiolbyggare och spelman. Han lärde sig konsten att bygga vackra och väljudande fioler av fadern Alfred Carlsson i Doverstorp utanför Finspång (1864- 1958). Alfred var finsnickare, mest känd som skicklig fiolbyggare. En bra men sträng skola för sonen Tuve, fadern var noggrann och krävande. Tuve föddes 1913 i Kullerstad och växte upp i Doverstorp, yngst bland elva syskon. Han har byggt mer än hundra högklassiga fioler, som fått de finaste omdömen av världsauktoriteter på området. Många har beundrat formskönheten, lackeringen och tonen i hans instrument.

Tuve som spelman

Vi som haft förmånen av närbkontakt med Tuve känner honom som en färgstark spelman, drivande i melodispel och som "chiffonjerare" dvs i traditionellt spelmanskomp (en nu nästan bortglömd konst). Det

är ingen tillfällighet – faderns verkstad var något av en träffpunkt för den tidens spelmän i gränstrakterna Östergötland, Närke, Sörmland.

Tuve rotades tidigt i den östgötska traditionen, och har i sin krafts dagar varit en ledande profil inom Östergötlands Spelmansförbund. Han lärde sig spela låtar med olika stämningar – A-bas, G-bas, D-bas, B-bas, A-E-A-E, A-E-A-Ciss. Redan som tio-åring var han så duktig att han fick spela till dans på logar, dansbanor och vid bröllop, som kompare till Store Magnus, känd spelman i norra Östergötland när Tuve var barn.

I ungdomen skaffade han sig utbildning i fiolspel, och har även spelat både swingjazz till dans (fiol och tenorgitarr) och framträtt med klassisk musik. Han har försörjt sig och familjen på fiolbyggeri och som musiker, och har turnerat med sin musik i hela Skandinavien, i Tyskland och Polen. Tillsammans med violi-

nisten Kryspin Biegniewski har han givit en rad skollektioner och skolkonserter med namnet "Från det susande trädet till den klingande violinen". Dottern Laila och ett barnbarn spelar lite fiol.

Tuve har en stor repertoar av traditionella spelmanslåtar. Han har också komponerat många egna låtar, ofta inspirerade av naturen. Tuve är en sann naturälskare och har genom åren berättat mycket lyriskt och intressant om naturen – hur man hittar vatten med slagruta, allt som växer och lever, fågelsång och årstidernas gång.

Själv skattar jag högt hans Höstpolska i G-moll (dedicerad till mig), nummer 5 i det häfte som spelmansförbundet lät trycka med Tuves egna låtar, år 1986. Läs mera där om Tuve som musiker och fiolbyggare.

Många utmärkelser genom de 98 åren

Tuve firade sin 98-årsdag den 27 mars 2011. Släkt, vänner och en del spelmän fyllde tvårummaren på Kapellvägen med blommor, sång, musik. Tuve berättar i ett brev till mig att han den dagen blev så stimulerad att han för ovanlighetens skull kunde sitta uppe, prata och lyssna till musik hela fyra timmar. Nu orkar han inte längre med besök

Tuves 98-åriga levnad har kantats av en rad utmärkelser och stipendier: Östergötlands Spelmansförbunds stipendium, Finspångs kommuns kulturstipendium, Rotary-stipendium, Östergötlands Landstings kulturstipendium. Hedersmedlemsskap i Östergötlands Spelmansförbund. Han har också tagit hem två välförtjänta förstapris i Östergötlands Spelmansförbunds kompositionstävlingar.

Miriam Berger

Foto: Titti Olovsson, Folkbladet

Kärt barn har många namn

Numrets låt *Spel-Tuves gånglåt – På återseende heter också Min älskade fiol*

Tuve Carlsson är kompositör lika mycket som spelman och fiolbyggare. När han för många, många år sedan lärde mig den fina låten "På återseende", fick jag veta att den kom till när han fick tillbaka en av sina älskade fioler som länge varit i andra händer. Men för mig, som ofta spelat låten, har den alltid betytt ett kärt återseende med Tuve och hans Ingegärd. Inte minst förr i världen när de alltid var med på spelmansförbundets träffar och när jag regelbundet kunde besöka deras hem. Andra spelmän som också tyckt om låten har döpt den till Spel-Tuves gånglåt.

Ny allspelslåt som gåva

Östgötaspel publicerar i varje nummer en låt och vi har nu fått Tuve Carlssons tillstånd att lägga ut "På återseende" i detta nummer. Tuves många egna låtar spelas inte så ofta offentligt, eftersom de är registrerade hos STIM, det betyder att arrangören/SVT/radio får betala in en viss summa.

Låtarna kan förstås alltid spelas kostnadsfritt vid spelmansförbundets interna träffar, det vill Tuve gärna att vi gör, men vi bör alltid tala om vem som är upphovsman.

I samband med sin 98-årsdag i mars har Tuve Carlsson skänkt låten "På återseende" till medlemmarna i

Östergötlands Spelmansförbund. Vi som är medlemmar har därmed rätten att fritt framföra låten även offentligt utan att STIM ska betalas, det tackar vi för – upphovsmannen ska förstås som alltid nämnas. Vi kan nu lägga till den i förbundets allspelsrepertoar. Den blir för framtiden ett fint minne av en stark spelmansprofil och fiolbyggare.

Nu även en visa

Tuves gode vän Kurt Spjuth i Finspång inspirerades av hans berättelse till att göra text till låten. Den handlar just om Tuves älskade fiol som vände tillbaka hem. Texten är tänkt att sjungas som visa till låtens melodi och Kurt har sänt den till Östgötaspel, även den får sjungas fritt (textens upphovsman bör som alltid också anges).

Miriam Berger

Min älskade fiol

Musik: Tuve Carlsson, Finspång; "På återseende"

Text: Kurt Spjuth, Finspång.

Vi har varit skilda, borta från varandra, det har varit tomt och ensamt utan dej. Dagar blev förspillda, ensam fick jag vandra,

undrar om du själv nå'n gång har saknat mej.

Stunder, ljuva, milda, har du skänkt åt andra, om de bara rätt förstått att sköta dej. du är "flickan" från i fjol, men du är inte klädd i kjol, för du är ju min älskade fiol.

Nu är du tillbaka, äntligen, min kära, håller jag dej åter i min egen hand. Jag har fått försaka dej, jag har fått lära;

det är inte lätt att bryta vänskapsband.

Nu vill jag bejaka, att du står mej nära, vi hör båda hemma uti samma land.

Du har liv, du är min sol, du är en ros, en kaprifol, du är min egen älskade fiol.

(Andra repriserna)

Locket det glänser som av stjärnor, sagolika, ej några gränser finns för snäckans magnifika form, och den smala halsens linje är skönheten hos min fiol.

Tonerna strömmar ur fiolen, när jag rör den, tankar och drömmar blir musik, när som jag för den hartsade stråken kärleksfullt över strängarna på min fiol.

Visstuga och dansspel på Bergslagsgården

Ett gäng studenter har satt igång med visstugor på tisdagar, ibland även vistuga och spel/danskväll på Bergslagsgården i Norrköping. Jag har länge varit nyfiken på de här arrangemangen, men min spelgrupp har alltid spelträff på tisdagar. Fredag 8 maj passade jag på att åka dit med min dans/spelpartner.

Visstugan var trevligt genomförd av två kunniga sångare som lärt sig vissång i Dalarna, som så många

andra. De inbjöd även oss övriga deltagare att ta upp visor, så det gjorde förstås flera av oss som var där, främst lokala från vår region.

Spel till dans fungerade också bra – tyvärr lyste dansare till stor del med sin frånvaro. Kanske lättare att dra dit dansfolk om man vidtalar några dansspelmän och talar om vilka, i förväg?

Lokalen på Bergslagsgården mitt i stan tillhör ABF. Suverän som träffpunkt för dansmusik – ganska stor

danslokal, bra litet kök, flera rum för skrubbspel på andra våningen.

De som ordnade träffen 8 maj har sin studiecirkel där, därför kunde vi komma dit. Kanske kan de bistå med bokning även vid andra tillfällen, t ex för spelmansförbundets höstträff? Den har flera gånger i rad varit i Linköping, kanske dags att träffas i Norrköping till hösten?

Miriam Berger

Nr 25 "Spel-Tuves" Gånglåt "På återseende"

Ur: Öschötske viser 3, sid. 31.

Numrets visa – Skänklåt till spelman

I Svenska Låtar Östergötland II finns låtar efter bland andra Carl August Månsson på Vikbolandet. Bland dem en visa med ovanligt vacker melodi "Munsjör löser på sin pung", en skänklåt till spelman. En av de visor jag till min förtjusning hittade i Svenska Låtar Östergötland när jag under 1970-talet spelade igenom båda banden från pärm till pärm. Den har jag sedan dess sjungit och lärt ut i många sammanhang.

Vi har valt den visan som "numrets visa" och den blir vår hyllning till spelmannen Tuve Carlsson som verkligen har nötit strängar i sina dagar.

I Svenska Låtar finns bara första versen nedtecknad, men eftersom jag träffat många vissångare även från andra håll, så hade jag hört liknande texter. Jag lånade tidigt till texten ytterligare två verser och visan sjungs nu både av mig och många andra med alla tre verserna.

Miriam Berger

Munsjör löser på sin pung

Efter Carl August Månsson, Vikbolandet, som hade visan efter sina föräldrar.
Låten spelades när man tog upp pengar till spelmannen.
Svenska Låtar Östergötland, nr 339. Originalet i g-moll.
De två sista verserna är från en smäländsk uppteckning till samma melodi.

Munsjör löser på sin pung, här är raska drängar.
Ge en slant till speleman för han har nötit strängar.
O, ho, här är lust och ro.

Munsjör löser på sin pung,
här är raska drängar.
Ge en slant till speleman,
för han har nötit strängar.
O, ho, här är lust och ro.

Tack och tack ska gossen ha,
för sin skänk och gåva.
En vacker flicka ska han ha,
på armen får hon sova.
O ho, här är lust och ro.

Gossen ska få dansa nu,
visst att jag får råda.
Och jungfrun ska få dansa med,
tack ska I ha I båda.
O ho, här är lust och ro.

Folkmusikveckan i Linköping

Första veckan i maj (med tjuvstart fredag 29 april) återupprepades förra årets succé med folkmusik en hel vecka. Ännu en god idé från den aktiva föreningen Folkmusik i Linköping. Massor av aktiviteter och nöjda deltagare även i år.

Fredag 29 april – Folkpepp på Arbis

Studieförbundet Bilda ordnade en helkväll på Arbis. Musiken som Bilda bjöd på var av blandat slag, mest lokala grupper, men också inbjudna.

Först ut var Vilde, tre mycket unga män som spelade ungefär som namnet säger. Sedan dök Limbohofvet upp – tre unga tjejer från mellersta/norra Sverige. Ovanligt skickliga på fiol, kunniga både i klassisk och folkmusikalisk spelstil. Konsert med hejdlösa och roliga arrangemang.

Lämpligt för dans spelade Jönköpings Mats och Mats på dragspel, dansspelaren Mats Thiger med vän. RAJ spelade också till dans, som vanligt många polskesorter.

Linköpings-gruppen Blåqvint (fiffigt namn) var för min del kvällens största behållning. De spelar svängig dansmusik, vackra lokala låtar i smakfullt blåtonade arrangemang

med understrängad fiol, hardingfela och gitarrkomp som passar dansrytmerna.

Måndag 2 maj - Stadsbiblioteket

En kväll med balladdans i foajén och därefter föredrag: Från sirlig notskrift till ljuv musik. Se särskild artikel på nästa sida.

Tisdag 3 maj – folkmusik på pub

Puben Harrys var ingen lätt spelmiljö för skickliga Duo Jonsson (fiol) och Corderoy (bretagnskt durspel). Svår konkurrens från sport på TV-skärm.

Onsdagen 4 maj Folkmusikcafé

Massor av folk i olika åldrar hade lockats till Hemslöjdsgårdens folkmusikcafé (första onsdagen i varje månad). Som alltid inleddes kvällen med visstuga, den här gången ledd av Marie Länne Persson. Temat var balladsång med tillhörande dans. Med hjälp av några från hennes grupp Slaka Balladforum, fick hon igång både balladdansen och omkvädes-sången ordentligt.

Spellistan efter balladerna var välfylld och den vanliga pardansen kom igång bra. Många lyssnade också, med smaskiga bakverk till fikat.

Torsdag 5 maj danskväll på Rotundan

Folkungagillet hade ordnat danskväll på Rotundan i Folkets Park, med spelgruppen Filidur (även det ett fiffigt namn). Vi i redaktionskommittén hade inte möjlighet att delta, men vi hoppas att det hela avlöpte väl.

Fredag 6 maj – Folkmusik på fik och buskspel

Folkmusik i Linköping med Marie Länne Persson i spetsen hade jobbat hårt för att dra ihop spel/sånggrupper som kunde visa fram folkmusiken på stans olika caféställen. Fem caféer fick folkmusikbesök två-tre timmar under fredagseftermiddagen, med fortsättning på lördagen. Många lyssnade som kanske aldrig tidigare hört svensk folkmusik.

Nio olika grupper/eller enskilda framträdde under fredagen. Sedan fortsatte folkmusikfirandet utanför Krogfallsstugan i Trädgårdsföreningen. Många flanerade i parken i den varma kvällssolen, saktade farten eller stannade till med glada leenden när de hörde musiken och såg oss i stugans gårdsgårdsinramade lilla trädgård. Flera vågade sig till och med in på gården för att lyssna.

Lördag 7 maj – Folkmusik på fik fortsatte

Under lördagslunchen och en bit in på eftermiddagen bjöd 10 grupper och solister på folkmusik/visor vid sex olika caféställen. Massor av folk var i rörelse på stan, många satt i solen och fikade och lyssnade till musiken.

Miriam Berger

På måndagen i folkmusikveckan blev det frejdig balladdans i bibliotekets foajé med Slakamusikens Balladforum och intresserad publik, ledda av Marie Länne Persson. Se vidare nästa sida.

Från sirlig notskrift till ljuv musik

Folkmusikveckan - intressant och rolig kväll på stiftsbiblioteket i Linköping

Folkmusikveckans måndagskväll på biblioteket i Linköping inleddes med inspirerande balladans av Slaka Balladforum med Marie Länne Persson i spetsen. Några ur publiken deltog också. Gamla ballader upptecknade i Slaka har fått nytt liv. Det var också Marie och Toste Länne som hade ordnat med djupdykningen i stiftsbibliotekets arkiv efter noter, visor och texter. En helkväll för oss som är djupt intresserade av den lokala folkmusiken.

Spelmansförbundets arkiv förvaras i Föreningsarkivets specialutformade källararkiv intill Stiftsbibliote-

Arne Blomberg med spännande fioler.

kets dito. Där är det tillgängligt för alla medlemmar. Alla som vill kan också gå till biblioteket för att under vissa öppettider titta på mycket gamla handlingar av alla de slag.

Stiftsbibliotekarien Mathias von Wachenfeldt har, tack vare flera intresserade personer i spelmansförbundet, kommit att fördjupa sig i lokalt folkmusikmaterial i bibliotekets mycket gamla arkiv. Han visade det värdefulla materialet för oss andäktigt lyssnande, ett 30-tal personer.

Massor av gamla handskrivna brev från och till de upptecknare som bevarat visor, låtar och berättelser till våra dagar: Ydredrotten L F Rääf, J H Wallman i Kisa/Linköping (och hans bror), Erik Drake, L C Wiede, Vikbolandet/Linköping - deras korrespondens och uppteckningar sända till andra samlande storheter i Sverige.

Visavskrifter, noter, böcker och uppslagsverk visades, bland annat Sveriges äldsta kända visbok bevarad i original. Efter biblioteksbranden 1994, när den handskrivna katalogen förstördes, har ett enormt arbete lagts ned av von Wachenfeldt och en rad andra lärda akademiker för att skapa ett digitalt register över materialet.

Mathias von Wachenfeldt med spännande originalhandskrifter.

Det arbetet är nu klart och sökbart via dator.

Publiken kom med intresserade frågor, vi hade kunnat stanna mycket längre om inte de oersättliga handlingarna måste tillbaka till arkivet innan det larmades för natten.

Föredraget inramades av sång och musik. Marie och Toste Länne spelade och sjöng en vacker sånglek upptecknad i Slaka socken. Instrumentsamlaren, spelmannen och kåsören Arne Blomberg visade några folkliga fioler ur sin samling och lät oss höra låtar på varje instrument. Även musiken var mycket uppskattad av publiken.

Miriam Berger

Upprop för folkmusiken, folk- & gammeldansen, visan och körmusiken

"Öka diversifieringen av musikutbudet i medierna." Det kräver en rad prominenta personer i ett nytt upprop (17/3) som riktas mot att folkmusiken, folk- och gammeldansen, visan och körsångsrörelsen inte ges plats i vår tids mediebevaktning:

"Många musikintresserade i Sverige känner en stark vanmakt. Svenska medier är alltför fokuserade på vissa musikgenrer medan andra bevakas sporadiskt eller helt lämnas därhän. Inte minst visas detta nu när melodifestivalen åter dragit igång, brer ut sig och tar hand om utrymmet i medierna.

I decennier har missnöje framförts. Men all kritik och alla försök till diskussion faller bara till marken. Det verkar inte som om medierna vill gå i svaromål. Denna tystnad, frånvaron av debatt, oviljan att diskutera sitt journalistiska uppdrag vill undertecknarna av detta upprop bryta. Vår kritik gäller alla medier – radio, TV, dagspress, veckopress. [---]"

PEO ÖSTERHOLM
Journalist, musiker

INGELA THALÉN
Ordförande, Folkdansringen

SVEN AHLBÄCK
Prof., folkmusik, Kungl. Musikhögsk.

Läs hela uppropet på radioprogrammet *Folkes hemsida*:
www.sverigesradio.se > P2 > Folke

MARGARETA MATTSSON
Ordf., Sveriges Spelmäns Riksförbund

DAN LUNDBERG
Chef, Svenskt visarkiv

ULF DREBER
Ordförande, föreningen Klassisk Jazz

ÅKE HELLMAN
Ordförande, Dragspelsförbundet

EVA RUNE
Ordf., Riksföreningen Folkmusik och Dans, musiker

JENS LINDGREN
Fd jazzarkivarie, Svenskt visarkiv

[Denna inledning + underskrifter är saxad från *Folkes hemsida*. / Red.]

Esbjörn och Johan hänförde publiken

Det är inte ofta man får höra så samstämmigt positiva omdömen om en konsert som efter "Lunchnötet" med Esbjörn Hazelius och Johan Hedin den 29 april i Linköping Konsert & Kongress.

Hänförda kommentarer fälldes till höger och vänster efteråt. Till och med min musikkunnige son - som brukar förhålla sig lagom skeptisk till folkmusik - hade mycket positivt att säga. Han hade hört "reklammusik" för de här två via Internet och vill gärna ha deras nya skiva, så han får mitt exemplar.

Den enda som var något svalare i tonen (om än imponerad) var Correns officiella rescensent. De jag talat med om detta efteråt undrade hur hon kunnat undgå att bli mera berörd. Jag frågar mig också var hon har sina referenser, när hon väljer att för sina läsare använda ordet "eklektisk" i sin text (enligt ordboken betyder det "nyskapande", varför krångla till det). Sångaren och kunnige skribenten Lollo Asplund var också på konserten. Han lät sig hänföras och berättade om det i en bra kulturartikel.

Esbjörn Hazelius t.v., Johan Hedin t.h.

Esbjörn Hazelius härligt varma röst, med folkmusikaliskt bärande stilmedel, gav liv och innehåll åt de gamla visorna han framförde. Att få fram ett sådant uttryck till eget, utvecklat, vackert komp på cittern, oktavmandolin och gitarr, i komplicerat och fint samspel med Johan - det kräver oerserverad beundran. Alla visorna var fint spelade, men i mitt hjärta har hans tolkning av den urgamla balladen "Vänner och fränder de lade om råd" en särskild plats.

Johan Hedin levererade som alltid ett gediget, känsligt, varierat, rytmiskt levande spel på sina nyckelharpor. Efter många år med goda förebilder i

"slängpolskebältet" (östra Sverige från Skåne upp till svenska Finland) har han hittat det rätta dansdrivet, samtidigt som han gör vacker musik. Johan är suverän på vanlig nyckelharpa. Esbjörn kommenterade att Johan och hans far också utvecklat den "oktavnyckelharpa" han använde under konserten. Den harpan ger samma spel-möjligheter som en fiol. Publiken svarade med en uppskattande applåd.

Johans egenkomponerade låtar gillades starkt av åhörarna, inte minst Backapolskan. Den kom till "mellan 8.00 och 10.00" på morgonen, ett år när Johan komponerade och övade musik efter dagsschema... flera sådana låtar, tack!

Till det fina programmet bidrog trevligt småprat. Men framför allt de varierade och uttrycksfulla arrangemangen, där Johan och Esbjörn jobbat tätt tillsammans. Ett utmärkt exempel på vad verkligt skickliga musiker kan åstadkomma när det vill sig.

Nya skivan: Hazelius Hedin - Om du ville människa heta, är utgiven av Amigo, se www.myspace.com/hazeliushedin

Miriam Berger

Spelmansstämma i Brevens bruk, succé i år igen?

Lördagen den 23 juli är det återigen dags för spelmansstämma i Brevens bruk!

I fjol blev den nyuppväckta spelmansstämman en mindre succé! Drygt 60 spelmän från Sörmland, Östergötland och Närke deltog i stämman. Många ville spela upp och det var fullt program vid hembygdsgården från 14.00 till 17.00. Innan stämman var det kurser i östgotapolskor på fiol, slängpolskedans och vissång. På kvällen var det dans i hembygdsgården. Både deltagare och publik var väldigt nöjda med arrangemanget!

Jag vill passa på att tacka för de ekonomiska bidragen från Örebro kommun, Östergötlands spelmansförbund och Örebro läns folkmusik-

förbund. Jag vill även tacka Gunbritt Gustafsson, Birgitta Karlsson och Claes Ander, alla från Breven samt Ulf Lundgren, Eric och Katarina Hammarström, Andreas Svensson och Christina Frohm från spelmansförbunden.

Förra årets spelmansstämma var den 21:a i ordningen. Senast det begav sig var 1973 då, liksom nu, ett samarrangemang mellan Södermanlands och Östergötlands spelmansförbund samt Örebro läns folkmusikförbund. Årets stämma kommer att gå av stapeln lördagen den 23 juli. I nuläget är inte programmet spikat men se www.olfm.se där mer information kommer att läggas ut längre fram. För upplysningar e-posta till

Alf.Ekblad@hotmail.com eller ring 0706-410 310.

Alf Ekblad

Henrik "Hummel" Schön, Finspång sjunger och kompar på det ovanliga instrumentet hummel. Brevensstämma 2010. Foto: Alf Ekblad

Premiärsuccé i City för Linköpings spelmanslag

Foto: David Rundqvist

Sista lördagen i folkmusikveckan i Linköping var lite nervös för somliga. Nämligen de som tidigare inte spelat i en större grupp men som nappat på chansen att få vara med på ur- och världspremiären för Linköpings spelmanslag.

Oron var helt obefogad.

Recensionerna från den omgivande publiken, inte minst i form av antydningar till danssteg och taktstamp, var bra betyg nog.

Spelmanslaget har för närvarande över 33 personer på sin intresselista och det finns plats för fler. Det behövs bland annat lite klarinett eller flöjt, och en bas.

Spelmanslaget har fått gott stöd av etablerade spelmän bland andra Miriam Berger, Arne Blomberg, Hans Norberg, Rune Persson och flera andra.

Inför lördagens premiär inne på Gränden i Linköpings city var det förövning på en timme.

Allt kändes bra när laget drog iväg till den första spelningen. Visser-

ligen var repertoaren ganska bantad men det som spelades var det fart och fläkt på.

Det enda som saknades var en förstärkare för det var svårt att nå ut med berättelserna om de olika låtarna. Men låtarna hördes bra applåderna brusade och det var ett nöjt lag som avslutade med snabba Ydrepolketten.

Och den överraskningslåt som Arne Blomberg lärt ut gick verkligen

hem. Visan "En gång i bredd med mig" i moll men som i dur låter som God save the Queen.

Nu siktar spelmanslaget på nästa uppträdande i samband med danskvällen i Vårdnäs hembygdsgård 8 juni.

Mer om spelmanslaget finns på <http://linkopingsspelmanslag.wikikii.com>

Håkan Wasén

LÅTSPELSKURS I VRÅKA
med
Pelle Bjömlert & Johan Hedin

Vråka är en liten by i norra Kalmar län. 2-4 september startar i år en helgkurs för dig som har god spelvana och är över 15 år, som vill lära dig nya låtar och arbeta med ditt spel. Folkmusiken från Småland och Östergötland står i centrum.

Info & anmälan: www.amagentur.se tel. 0493-401 80

Spelmansförbundets årsmöte

Även årsmötet 2011 ägde rum i nya favoritlokalen Stadsmissionens Café i Linköping, lördag 2 april. Inte heller i år deltog någon större skara medlemmar och de flesta kom från Linköping med omnejd samt Mjölby. Stadsmissionens Café är trevligt, men saknar flera "skrubb-spels"-lokaler.

Kanske dags att nästa år lägga årsmötet i Norrköping? Där finns minst en bra lokal, som jag nyligen besökt - läs i detta nummer om visstuga och dans i Bergslagsgården. I Norrköping bor också många medlemmar, det är även lite närmare för folk från Finspång och Söderköping.

Först konsert och fika

Årsmötet inleddes med caféts goda fika och en konsert med Per Eckerbom, nytitillträdd ledare för nya folkmusiklinjen vid Lunnevals Folkhögskola utanför Linköping. Han berättade om sin folkmusikaliska bakgrund och gav en inblick i sitt spelkunnande genom att på fiol framföra sina favoritlåtar från olika delar av Sverige, till ackompanjemang av Marcus Nilsson på gitarr.

Val - styrelse och funktionärer

Så var det dags för själva årsmötet som leddes väl av Kristina Samuelsson, Mjölby. Spelmansförbundets sekreterare Marie Brüer, Linköping, fick uppdraget att skriva protokoll. Marie Andersson, Linköping, och Per Eckerbom, Motala, valdes att justera protokollet. Se övriga valresultat på sid. 2.

Verksamhetsberättelse och ekonomisk rapport

Verksamhetsrapporten för 2010 finns återgiven på sid. 13-15.

Årets ekonomiska överskott var kr 14 372:80. Den som inte var på årsmötet men vill veta mer om ekonomin, kan kontakta kassören Mats Ekman, Linköping, t.ex. via e-post: kassor@ostgotaspel.se.

Tack!

Årsmötet uttalade sitt varma tack till alla som arbetat för spelmansförbundets styrelse och som skött funktionärsposter av olika slag!

Östgotafolk - ungdomsgrupper

Vid årsmötet fick deltagarna information om hur arbetet med musikskoleelever går vidare. Christer Samuelsson i Mjölby är musiklärare i altfiol och fiol vid Linköpings Kulturskola. Han leder bland annat Suzuki-undervisning för barn i förskoleåldern, men har dessutom ett stort antal äldre elever i fiol och altfiol. Han har länge varit en av de drivande inom spelmansförbundet för att få in mer av folkmusik i Östergötlands musikskolor.

Den tidigare spelgruppen Östgotafolk som leddes av Per Eckerbom, kunde inte fortsätta träffas regelbundet - ungdomarna har för mycket annat för sig och ville sluta i gruppen. I stället ordnar nu Christer Samuelsson och ett antal intresserade hjälplärare folkmusikdagar för musikskoleelever i projektform - Projekt Östgotafolk, med stöd från Östsam.

Hittills har ett 80-tal ungdomar från Linköping, Motala och Ödeshög samlats vid ett par tillfällen för en duvning i folkmusik. (Se bl.a. reportage längre fram i detta nummer!) Repertoaren är folklåtar som Christer med flera arrangerar för alla slags stråkinstrument, på tre olika nivåer.

Nu har Christer ringt runt till varanda musikskola i hela Östergötland och fått kontakt även med intresserade musiklejare i Norrköping och Finspång, förutom de som tidigare visat intresse i andra delar av länet. Till hösten blir det folkmusikdagar i Norrköping. De enda musikskolor som - åtminstone i dagsläget - inte alls är intresserade, är de i Söderköping och Valdemarsvik.

Övriga musikskoleelever kommer att erbjudas chansen att möta folkmusik och andra spelande ungdomar från olika håll i Östergötland. En annorlunda upplevelse med bland annat gehörsspel och en annan repertoar än i den vanliga musikskoleundervisningen och skolorkestrarna.

Christer har tidigare sagt att han anser att folkmusiken är ett sätt att hålla kvar även äldre ungdomar i musikskolan, alltför många slutar

spela i tonåren. Dessutom påverkas orkester- och solospel positivt av att eleverna får större kunnande i gehörsspel och en inblick i folkmusikaliskt uttryck, som en genre bland andra. Det måste gälla inte minst här i östra Sverige där ju "klassisk" barockmusik haft ett stort inflytande över folkmusiken, främst i polskorna.

Allspelskursen kommer till oss

Spelmansförbundets ordförande Toste Länne berättade vid årsmötet om serien av rikstäckande allspelskurser som startade i januari 2011. Syftet med allspelskurserna är att spelmännen i de olika landskapen ska lära känna varandras repertoar och tradition, för att vidga sina kunskaper och kunna spela tillsammans vid stämmor.

Den första kursen ägde rum längst i söder, med lärare från Blekinge, Skåne och Halland. Den blev mycket lyckad och rolig, har vi kunnat läsa om i rikstidningen Spelmannen.

I höst kommer turen till Östergötland - under Allhelgonahelgen kan man komma till Oskarshamn och träffa spelmän och lärare från Gotland, Småland och Östergötland.

- Det är ännu inte klart vem som ska representera Östergötland, säger Toste Länne. Mer information kommer lite längre fram. (Se även förhandsannons i detta nummer.)

Miriam Berger

Mötets övriga frågor

Per Eckerbom berättade om folkmusikutbildningen på Lunnevad (se även reportaget i förra numret.) P.g.a. kort annonstid har bara 10 personer sökt och 5 kommer att tas in.

Styrelsen fick i uppdrag att besluta om annonspriser för externa annonsörer i Östgotaspel.

Medlemsantalet har sjunkit. Sekreteraren fick i uppdrag att ta fram förslag på broschyr för förbundet, för att locka nya medlemmar med.

Lämpliga orter och lokaler för årsmötet och höstträffen diskuterades kort. Mötet ansåg att de bör cirkulera.

Redaktören

Östergötlands Spelmansförbund

Verksamhetsberättelse för år 2010

Styrelsen och övriga funktionärer

Ordförande	Toste Länne
Ledamot/Spelledare	Eric Hammarström
Ledamot/Sekreterare	Marie Brüer
Ledamot/Kassör	Mats Ekman
Ledamot	Håkan Wasén
Suppleant	Per Eckerbom
Suppleant	Katarina Hammarström
Suppleant	Staffan Lensell
Valberedning	Jan Andersson Isabell Svärdmalm Ebba Hellsten
Revisorer	Mats Lundborg Per Jensen
Revisorsuppleant	Lisa Hellsten
Arkivarie/Försäljning	Hans Norberg
Redaktör för Östgötaspel	Katarina Hammarström
Redaktionskommitté	Katarina Hammarström Håkan Wasén Miriam Berger
Medlemsregistrator	Ingrid Ährlin
Webbmaster	Katarina Hammarström och Elias Furenhed
Representanter i stämmokommittén	Lisa Hellsten Bengt Tillman

Styrelsen

Styrelsen har under 2010 haft 11 protokollförda sammanträden

Medlemmar

Enligt matrikeln 2010 har Spelmansförbundet 209 medlemmar

Spelgrupper

- Björnligan i Linköping och Mjölby
- Filidur i Linköping
- Folklekarne i Norrköping
- Folkuniversitetets spelgrupp i Linköping
- Gnid och Drag i Söderköping
- Gubbung
- Hemgårdens spelmän i Norrköping
- Klintetten

- Klockrike Kapell i Borensberg, Klockrike och Motala
- Linköpings Nyckelharpor
- Linköpings spelmanslag
- Låtande Tjejer i Linköping
- Mer Luft i Bälgen i Linköping och Mjölby
- Per Eckerbom band
- RAJ
- SKRAJ
- Strängt draget i Linköping
- Sågskära
- Tvärdraget och Sockna Kjoltyg i Åtvidaberg
- Åsundens spelmän

Styrelsen konstaterar att spelandet i mindre grupperingar är en för föreningen mycket väsentlig eller t.o.m. dominerande del av verksamheten.

Linköpings spelmansstämma

Spelmansförbundet tillsammans med Folkungagillet ansvarar för Linköpings spelmansstämma som hölls sista helgen i augusti, under fredagskvällen och lördagen på Valla folkhögskola, och under söndagen i Gamla Linköping. Stämman var mycket lyckad och välbesökt under alla tre dagarna.

Under lördagen hölls för fjärde året i rad en juniormästerskapstävling där alla spelmän under 20 år med speltradition från sydöstsvenska folkmusikområdet hade inbjudits. Tävlingen var uppdelad i två klasser, solospel och gruppspel. Juryn bestod av Christer Samuelsson, Östergötland, Astrid Selling Sjöberg, Blekinge och Leif Johansson Sörmland. Malin Svärdmalm, Norrköping, vann första pris i solospel ”för uttrycksfullt och rytmiskt låtspel”. Gruppspelsklassen fick ställas in eftersom endast en grupp anmält sig.

Århundredets spelmansstämma

Århundredets spelmansstämma gick av stapeln på Skansen med flera arenor i Stockholm 5-8 augusti. Det blev en stark manifestation för spelmansmusiken, över 1500 spelmän och dansare kom, varav 180 riksspelmän. ÖSF var väl representerat och hade tilldelats Missionshuset på Skansen där ett stort antal östgötska grupper uppträdde. På stora Sollidenscenen representerades Östergötland av Pelle Björnlert och Erik Pekkari.

Spelkurs

I samarbete mellan ÖSF och Folkdansringen hölls spelkurs på Majblomman i Norrköping med fokus på Slakamusiken 23-24 oktober. Toste Länne var spelledare och Marie Länne Persson kom och berättade om historiken kring den folkliga musiken i Slaka.

Höstträff

Strängar och Rör hade konsert vid den välbesökta höstträffen på Stadsmis-sionens Café i Linköping den 21 november som avslutades med fika och allspel.

Försäljning

Under året har notmaterial, utöver postleverans, försålts vid spelmansstämman på Valla folkhögskola och i Gamla Linköping, och under Linköpings folkmusikfestival för att nämna några av tillfällena. Genom annonseringen på vår hemsida har vårt notmaterial även hittat fram till beställare utanför Sverige. Det ekonomiska utbytet framgår av den ekonomiska redovisningen.

Spelmansstämmor

Bland folkmusikarrangemang där Spelmansförbundets medlemmar medverkat och som Spelmansförbundet hjälpt till att marknadsföra kan nämnas

- Grötlekstugan på Trettonhelgen i Norrköping
- Spelmansstämman i Tjällmo
- Krysanderstämman i Ekebyborna
- Spelmansstämman i Ringarum
- Spelmansstämman i Linköping
- Spelmansstämman i Regna
- Spelmansstämman i Slaka
- Spelmansstämman i Valö
- Folkmusikfesten i Vadstena
- Folkmusikfestivalen i Linköping

- Folkmusikfestivalen i Korrö

Ungdomsverksamhet

Spelmansförbundet tackar för de stora insatser som Lisa Hellsten gjort även under 2010, enskilt eller i samverkan med Christer Samuelsson, genom att för 23:e gången anordna ett sommarläger under en vecka på Östgotagården i Rimforsa, även det viktiga arbetet med ungdomsgruppen ÖsUpp bör nämnas.

Medlemmar i Spelmansförbundet gör betydande insatser för att främja folkmusiken inom sitt yrkesverksamma liv som fiollärare. Här kan särskilt nämnas Christer Samuelsson, Rune Persson och Per Eckerbom.

Andra aktiviteter

Det är angeläget att lära ungdomar att spela vår musik men också äldre vill gärna pröva på. I folkuniversitetets regi har Hans Norberg under flera år bedrivit undervisning för blandade årsklasser vilket fortgår. Rune Persson arbetar inom Medborgarskolans ram för att sprida ljuset från den östgötska musiken.

I september togs det slutliga beslutet att starta en 2-årig högskoleförberedande folkmusikutbildning på Lunnevals folkhögskola med start hösten 2011. Under sista halvan av december har det från folkhögskolan gått ut annons avseende huvudlärare på utbildningen. 9 stycken sökte tjänsten och Per Eckerbom kommer att bygga upp den nya utbildningen med första intag våren 2011.

Stipendier

Östergötlands Spelmansförbund förfogar över två stipendiefonder, Krysanderfonden och Weine Hults fond.

Något stipendium ur Krysanderfonden delades ej ut under 2010. Ur Weine Hults fond delades det ut två stipendier: Till Torbjörn Lundberg ”för hängivet och målmedvetet spel av östgötska låtar” (1500 kr samt diplom) och Ebba Hellsten ”för lovande fiolspel och sång av östgötska visor” (1500 kr samt diplom).

Östgotaspel

Förbundets medlemstidning Östgotaspel har utkommit med 4 välmatade nummer. Redaktionen har lagt ner mycket jobb på att skapa en läsvärd tidning med bl.a. mycket förhandsinformation om och rapporter från länets folkmusikevenemang.

Hemsidan ostgotaspel.se

Informationen på hemsidan har löpande uppdaterats bl.a. med evenemangsinformation.

Arkiv och notbibliotek

Arkivet förvaras hos Östergötlands Musiksamlingar som förfogar över arkivutrymme hos Linköpings föreningsarkiv. Där ordnas och förtecknas nu förbundets föreningshandlingar och inspelningarna och äldre delar av notarkivet, av Katarina Hammarström som är arkivarie i sin yrkesverksamhet.

Hos Hans Norberg förvaras fortfarande den del av ÖSF:s notbibliotek som är i skick att använda för utlåning, vilket görs genom Hans.

Ekonomi

Den ekonomiska redovisningen ges i den bifogade balans- och resultaträkningen. Intäkterna består av medlemsavgifter och intäkter från försäljning.

Linköping den 4 mars, 2011

Toste Länne	Håkan Wasén	Mats Ekman
Katarina Hammarström	Marie Brüer	Staffan Lensell
Eric Hammarström	Per Eckerbom	

Om adressaten saknas returneras till:
Östergötland Spelmansförbund
c/o Ingrid Ährlin
Säterslund 613, 590 32 Klockrike

B
Föreningspost

Folkmusik-kalender för Östergötland och angränsande områden

ALLA SOMMARENS STÄMMOR OCH MER DÄRTILL!

Lörd 4 juni Spelmansstämma i Salfvedal, Yxnerum

Spelmanstämma med allsång på hembygdsgården Salfvedal. Väfflor. Tid: Kl. 13.00-17.00.

Sönd 5 juni Åsundens spelmän spelar i Kisa

Kl 12:00 på Café Columbia: Kindadagen med framträdande av Åsundens Spelmän.

Onsd 8 juni Spel- och danskväll i Vårdnäs Hembygdsgård

Kl 18. Kom o dansa, spela och lyssna. Spellista. Tag med fikakorg.

Pingstdagen 12 juni Spelstämma i Ringarum

Kl. 13.00 på hembygdsberget. Info: Per Rosenqvist 0121-300 06

Sönd 12 juni Balladforum i Slaka

Kl 17-20 på Kyrkliden i Slaka (det vita huset bredvid kyrkan).

Lörd 2 juli Pelle-Fors-tävlingen

Hålls i Örebro i samband med Zorn-märkesveckans avslutning. Se info intill >

Torsd 14 juli Lokalfestival i Kisa

Kl 19:00 på Bakgården på Cafe Columbia. Estradörer från bygden, mycket folkmusik.

Lörd 23 juli Spelmansstämma i Brevens bruk, Närke

Uppspelningar mm. Se www.olfm.se för mer info eller e-posta till Alf.Ekblad@hotmail.com eller ring 0706-410 310.

Lörd 6 augusti Spelmansstämma i Tjällmo

13.00 Musikgudstjänst alt. samling i Hembygdsparken. 14.00 Stämman öppnar, allspel. 14.30-15.00 Abraham Haghols 200-årsdag. Alla som vill får spela med. 15.00- Öppen scen, spellista. Buskspel. Kaffeservering. Hantverksförsäljn. Till kvällen serveras räksmörgås. Välkomna att stanna till ca 20.00. Info: Gunilla Ström 0141-60315

Sönd 7 augusti Spelmansstämma på Vånga hembygdsgård.

Info: Yvonne Eriksson 011-28 47 47

Lörd 13 augusti Valö Folk

Spelmanstämma/ folkmusikfest på Valö utanför Björkfors. Mer info: www.valofolk.se

Lörd 20 augusti Krysanderstämman

Ekebyborna hembygdsgård kl. 14.00. Kaffeservering.

Fred-sönd 26-28 augusti Linköpingsstämman

Buskspelet och dansen sätts i fokus! Buskspel, spellista, dans, juniorspeltävling, kurser mm. Annons sid. 4. Fullständigt program och mera info: www.linkopingsstamman.se

Lörd 27 augusti Juniormästerskap i sydöstsvensk folkmusik

Tävling för ungdomar på Valla Folkhögsk. i Linköping, se www.linkopingsstamman.se.

Lörd 3 september Spelmansstämma i Slaka

Folkmusikkonsert, busk-, all- och källspel, ljugarbänk mm! Peter Lundberg, 013-503 87

Pelle Fors-tävlingen

Örebro, Wadköping - Cafégården

den 2 juli kl. 10 - 12

Tävla i solo- eller gruppspel på akustiskt instrument inför jury och cafépublik

Anmälningavgift: 250:-kr per person eller grupp insättes på Pg 38 48 74-4 (ange "Pelle Fors").

Anmälan senast 20 juni till homosociologicus@hotmail.com
Du är anmäld när även avgiften är betald.

Arrangör: Örebro Läns Folkmusikförbund, info: www.olfm.se

Annonspriser för Östgotaspel enligt styrelsebeslut 2011-05-10:

Helsida 1000 kr, halvsida 500kr, kvartssida 250 kr, åttondelssida 125 kr.

Denna avgift ska betalas in till Spelmansförbundets plusgiro. Det är redaktören som ansvarar för om annonsen ska tas in eller inte. Det är även redaktionskommittén som från fall till fall får bedöma om avgift ska tas för en annons.

Nästa Östgotaspel

beräknas utkomma i september.
Sista inlämningsdag för material:
5 september

Skicka gärna in uppgifter på evenemang och aktiviteter som du tror kan intressera Östgotaspels läsare, till: redaktor@ostgotaspel.se eller ring 0158-80 17 06. Om du vill annonsera på hemsidan: webb@ostgotaspel.se. Ta även en titt i kalendern på vår hemsida, www.ostgotaspel.se, så får du de senaste uppdateringarna.